

KONFERENSIYA AXBOROTI VA TAVSIYALARI

"O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI"

Oliy ta'lim sohasida Yevropa Ittifoqi va O'zbekiston hamkorligining 30 yilligiga bag'ishlangan Erasmus+ xalqaro konferensiyasi¹

2024-yil 20-dekabrda Toshkent shahrida "O'zbekistonda oliy ta'limni rivojlantirish istiqbollari" mavzusidagi Erasmus+ xalqaro konferensiyasi ishtirokchilari² quyidagilarni muhokama qilish uchun yig'ildilar:

- Mintaqaviy (Markaziy Osiyo) hamkorlikni rag'batlantirish
- tajriba almashish, innovatsion uslublar, yutuqlar, tendensiyalar va muammolar haqida tushuncha almashish orqali oliy ta'limni rivojlantirish samaradorligini oshirish;
- Oliy ta'limni isloh qilish bo'yicha Milliy ekspertlar jamoalarining (HEREs) 2024-yildagi faoliyatini umumlashtirish.

Konferensiya doirasida Qozog'iston, Qirg'iziston, Tojikiston, Turkmaniston va O'zbekiston HERE milliy jamoalarining taqdimotlari va uchta parallel tadbirlar o'tkazildi:

- 1) «Erasmus+ doirasida mintaqaviy hamkorlikni mustahkamlash ustuvorligi» mavzusidagi yalpi majlis;
- 2) "Ilmiy axborotga kirish va nashriyot faoliyati" YILLIK ILMIY-TA'LIM FORUMI;
- 3) Erasmus+ xalqaro kredit mobilligi bo'yicha yillik tadbir «ERASMUS+ XALQARO KREDIT MOBILLIGI: TA'LIM VA ILMIY TADQIQOTLAR SIFATINI OSHIRISHDAGI ROLI».

O'zbekiston oliy ta'lim tizimini isloh qilish masalalari bo'yicha ekspertlarning "OLIY TA'LIM YO'NALISHINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI" ilmiy-metodik jurnalining navbatdagi 16-2024(2) sonli nashri taqdimoti e'lon qilindi. Qozog'iston, Qirg'iziston, Tojikiston, Turkmaniston, O'zbekistonda oliy ta'lim islohotlariga Erasmus+ dasturlarining ta'siri to'g'risida beshta maqola chop etildi.³

XULOSA

Anjumanning barcha ishtirokchilariga va tashkilotchilariga o'z minnatdorchiligimizni bildiramiz⁴. Biz ushbu muloqotni an'anaviy tarzda davom ettirib, Markaziy Osiyoning 5 ta mamlakati oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish hamda Erasmus+ va undan tashqaridagi mintaqaviy hamkorlikni mustahkamlash yo'lida zarur amaliy faoliyatimizni davom ettirishga sodiqmiz.

---

¹ 2024-yilda Tempus (1994-2014) va Erasmus+ (2014-2024) dasturlari doirasida oliy ta'lim sohasida Yevropa Ittifoqi va O'zbekistonning oliy ta'lim sohasidagi hamkorligining 30 yilligiga bag'ishlangan Xalqaro Erasmus+ konferensiyasi sifatida tashkil etildi. Faxriy mehmonlar va ma'ruzachilar sifatida Qozog'iston, Qirg'iziston, Tojikiston va Turkmanistonning Erasmus+ milliy ofislari delegatsiyalari ishtirok etishdi.

² <https://erasmus.uz/en/publications/442-international-erasmus-conference-perspectives-of-higher-education-development-in-uzbekistan-overview>

³ <https://erasmus.uz/en/publications/440-heres-jurnalining-navbatdagi-16-soni-chop-etildi>

⁴ O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi, "TIHAME" milliy tadqiqot universiteti, Erasmus+ oliy ta'lim tizimini isloh qilish bo'yicha ekspertlar milliy jamoasi va O'zbekistondagi Erasmus+ milliy ofisi.

ERASMUS+ OLIY TA'LIMNI ISLOH QILISH BO'YICHA MILLIY EKSPERTLAR JAMOALARINING (HERES) 2024-YILDAGI FAOLIYATI ASOSIDA ISHLAB CHIQLGAN TAVSIYALAR⁵

Axborot Oliy ta'limni isloh qilish bo'yicha milliy ekspertlar jamoalarining (HERES) 2024-yil faoliyati natijalari, joriy yilda HERElar uchun tashkil etilgan o'quv seminarlari, shuningdek, 20-dekabrda "TIAME" Milliy tadqiqot universitetida bo'lib o'tgan Yillik Erasmus+ xalqaro konferensiyasi va 2024-yil 19-dekabrda Toshkent axborot texnologiyalari universitetida bo'lib o'tgan davra suhbatini asosida ishlab chiqildi⁶. Qozog'iston, Qirg'iziston, Tojikiston, Turkmaniston va O'zbekiston oliy ta'lim sohasidagi islohotlar bo'yicha ekspertlar milliy jamoalari Erasmus+ dasturi doirasida va undan tashqarida mintaqaviy hamkorlikni rivojlantirish bo'yicha quyidagi kompleks tavsiyalarni taqdim etadilar:

QOZOG'ISTON

1. Markaziy Osiyo mamlakatlari universitetlari mintaqada xalqaro kredit mobilligini rivojlantirishlari kerak. Davlat byudjetidan mablag' ajratish orqali moliyaviy yordam so'rab MO mamlakatlari ta'lim vazirliklari bilan bog'lanish.
2. Inklyuziv oliy ta'limni rivojlantirishda sun'iy intellekt va boshqa axborot texnologiyalari vositalarini integratsiya qilish bo'yicha Erasmus+ loyihasi konsorsium shartnomasini tuzish.
3. Markaziy Osiyo oliy ta'lim tizimini yanada mustahkamlash va rivojlantirish choralari ko'rish.

QIRG'IZISTON

1. Institutsional ma'muriyat va boshqaruvni kuchaytirish

Oliy ta'lim to'g'risidagi qonunchilikni qayta ko'rib chiqish, universitetlarga qaror qabul qilish, o'quv dasturlarini ishlab chiqish va moliyaviy boshqarishda ko'proq mustaqillik berish bo'yicha siyosatchilar bilan ishlash. Universitetlarda shaffoflik, hisobdorlik va manfaatdor tomonlarning ishtirokini oshirish uchun boshqaruv islohotlarini rag'batlantirish.

2. Raqamlashtirish sohasidagi sa'y-harakatlarni kuchaytirish

Qirg'iziston oliy o'quv yurtlarida ilmiy, ta'limiy va ma'muriy jarayonlarda raqamli vositalar va platformalarni qo'llashni jadallashtirish. Raqamli texnologiyalar rolini oshirish va aralash o'quv modellarini birlashtirish uchun o'qituvchilar va xodimlar uchun o'quv dasturlarini taqdim etish. Onlayn va aralash ta'limda sifatni ta'minlash uchun milliy asosni ishlab chiqish.

3. Xalqaro miqyosda akademik mobillikni rag'batlantirish

Yevropa universitetlari bilan qo'shma dasturlarni ishlab chiqishni qo'llab-quvvatlash va Erasmus+ mobillik tashabbuslari doirasida talabalar va xodimlar almashinuviga ko'maklashish. Kredit tizimining tan olinishini ta'minlash va tadqiqotlar, o'quv dasturlarini ishlab chiqishda xalqaro hamkorlikni rag'batlantirish mexanizmlarini yaratish. Qirg'iziston oliy o'quv yurtlarining global reytinglarda ishtirok etishini riqo'llab-quvvatlash.

4. O'quv dasturlarini mehnat bozori ehtiyojlariga moslashtirish

O'quv dasturlari mehnat bozorining hozirgi talablariga javob berishini ta'minlash uchun universitetlar va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish. Bitiruvchilarni ish bilan ta'minlash

⁵ «O'zbekistonda oliy ta'lim rivojlanishi istiqbollari» mavzusida Erasmus+ xalqaro konferensiyasi haqida yangiliklar <https://erasmus.uz/en/publications/442-international-erasmus-conference-perspectives-of-higher-education-development-in-uzbekistan-overview>

⁶ <https://erasmus.uz/en/publications/445-highlights-from-the-pre-conference-roundtable>

imkoniyatlarini yaxshilash uchun tadbirkorlik va kerakli ko'nikmalarni o'qitish ilmiy dasturlarga integratsiyalashishiga ko'maklashish.

5. Ilmiy tadqiqotlar va innovatsiyalarni rag'batlantirish

Yosh tadqiqotchilarni moliyalashtirish imkoniyatlarini taqdim etish va xalqaro tadqiqot institutlari bilan hamkorlikni rivojlantirish orqali tadqiqotlar salohiyatini oshirishni qo'llab-quvvatlash. Erasmus+ resurslaridan foydalangan holda iqlim o'zgarishi, qayta tiklanadigan energiya va raqamli transformatsiya kabi muhim sohalarida ilmiy-tadqiqot markazlarini tashkil etish.

6. Tenglik va inklyuziyaga e'tibor qaratish

Kam ta'minlangan guruhlar, shu jumladan, chekka hududlardan kelgan talabalar, ayollar va nogironlarning oliy ta'lim olish imkoniyatini yaxshilash bo'yicha maqsadli tashabbuslarni amalga oshirish. Erasmus+ faoliyatida qatnashish uchun to'siqlarni kamaytirish uchun stipendiyalar va mentorlik dasturlari kabi qo'llab-quvvatlash tizimlarini ishlab chiqish.

7. Mintaqaviy va transchegaraviy hamkorlikni kengaytirish

Qirg'iziston oliy ta'lim muassasalari va qo'shni Markaziy Osiyo mamlakatlari muassasalari o'rtasida ilg'or tajriba almashish va mintaqaviy integratsiyani rag'batlantirish maqsadida hamkorlikni qo'llab-quvvatlash. Boshqaruv, sifatni ta'minlash va xalqaro miqyosda ishlash kabi umumiy muammolarni hal qilish uchun mintaqaviy seminarlar va mashg'ulotlarni tashkil etish.

TOJIKISTON

1. Hududiy akkreditatsiya standartlarini ishlab chiqish

- Xalqaro eng yaxshi amaliyotlarga mos keladigan mintaqaviy akkreditatsiya uslubini yaratish.
- Standartlarning mahalliy va global ehtiyojlarga javob berishini ta'minlash uchun hukumat, akademiya va sanoat kabi turli sohalaridagi manfaatdor tomonlarni jalb qiling.
- Akkreditatsiya jarayonlarini uyg'unlashtirish maqsadida Markaziy Osiyo mamlakatlari o'rtasida eng yaxshi tajriba va tajriba almashish uchun hamkorlikdagi platformani yaratish.

2. Markaziy Osiyo mustaqil akkreditatsiya agentligini tashkil etish

- Mintaqadagi oliy ta'lim muassasalarining akkreditatsiyadan o'tishi bo'yicha nazorat qilish uchun mas'ul mustaqil agentlik tashkil etish.
- Agentlikning shaffof ishlashini va manfaatdor tomonlar, shu jumladan, ta'lim muassasalari va jamoatchilik oldida hisobot berishini ta'minlash.
- Ta'lim sifatini oshirish va mintaqaviy malakalarga ishonchni oshirishda agentlikning rolini targ'ib qilish.

3. Ta'lim dasturlarini (o'quv rejalarini) modernizatsiya qilish

- Yashil ko'nikmalar, raqamli ko'nikmalar va boshqa rivojlanayotgan vakolatlarga e'tibor qaratib, zamonaviy iqtisodiyot uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni aniqlash uchun sanoat rahbarlari bilan hamkorlik qiling.
- Universitetlarni o'zgaruvchan bozor talablarini aks ettirish uchun muntazam ravishda yangilanishi mumkin bo'lgan moslashuvchan va innovatsion o'quv dasturlarini qabul qilishga rag'batlantiring.
- O'qituvchilarni zamonaviylashtirilgan o'quv dasturlarini samarali o'tkazish uchun zarur ko'nikmalar bilan ta'minlash uchun o'qituvchilarni o'qitish va rivojlantirish dasturlarini osonlashtirish.

Oliy ta'limga kirish imkoniyati

1. Masofaviy ta'limni rivojlantirish (Mintaqaviy ta'lim platformasi)

- Markaziy Osiyo bo'ylab masofaviy ta'lim manbalari, kurslari va dasturlariga kirish imkoniyatini taqdim etadigan markazlashtirilgan onlayn platforma yaratish.
- Platformaning foydalanuvchilarga qulay va turli populyatsiyalar, shu jumladan, marginal guruhlar

va uzoq jamoalar uchun qulay bo'lishini ta'minlash.

- Masofaviy ta'limni taqdim etish bo'yicha resurslar, tajriba va eng yaxshi amaliyotlarni almashish uchun universitetlar o'rtasidagi hamkorlikni rag'batlantirish.

Tadqiqot va innovatsion salohiyat

1. Qo'shma ilmiy tadbirlarni o'tkazish uchun mintaqaviy infratuzilma
  - Markaziy Osiyodagi oliy o'quv yurtlari va ilmiy tekshirish institutlari o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish maqsadida muntazam ravishda konferensiyalar, seminarlar, davra suhbatlarini tashkil etish.
  - Mintaqaviy muammolarni hal qiladigan va bilim almashishni rag'batlantiradigan qo'shma nashrlar va tadqiqot loyihalarini rag'batlantirish.
  - Tadqiqotlar va innovatsiyalarda doimiy aloqa va hamkorlikni osonlashtirish uchun tadqiqotchilar va muassasalar tarmog'ini yaratish.
2. Oliy ta'lim muassasalari va ilmiy tadqiqot institutlari o'rtasidagi hamkorlikni qo'llab-quvvatlash
  - Turli institutlarning kuchli tomonlaridan foydalanadigan va mintaqaviy muammolarni hal qiladigan qo'shma tadqiqot tashabbuslarini ishlab chiqish.
  - Hukumat va sanoat tarmoqlarini o'z ichiga olgan ko'plab manfaatdor tomonlarni jalb qiladigan hamkorlikdagi tadqiqot loyihalarini moliyalashtirish imkoniyatlarini yaratish.
  - Barqaror rivojlanish, texnologiya va sog'liqni saqlash kabi mintaqa rivojlanishiga tegishli bo'lgan muhim sohalarga e'tibor qaratadigan mukammal ilmiy markazlarni tashkil etishga ko'maklashish.

TURKMANISTON

- 1) **ilg'or xalqaro tajribaga davlat ta'lim standartlarini qabul qilish: milliy ta'lim standartlarini umumiy mintaqaviy tushunchalarga moslashtirish.**
- 2) **Ta'lim tizimlarini uyg'unlashtirish**
  - Ta'lim dasturlarini Boloniya jarayoni va ISCED kabi xalqaro standartlarga moslashtirish.
  - Amaldagi o'quv rejalarini hisobga olgan holda uch bosqichli oliy ta'lim tizimini joriy etish.
- 3) **Xalqaro tan olinishi va akkreditatsiya**
  - – Turkmaniston universitetlarining xalqaro reytinglarda o'z ishtirokini kengaytirish va ta'lim dasturlarini akkreditatsiyadan o'tkazish.
  - Oliy ta'lim sifatini ta'minlash uchun ENQA standartlarini qo'llash.
- 4) **Akademik mobillikni rivojlantirish**
  - Markaziy Osiyo va Yevropa universitetlari bilan talaba, o'qituvchilar va tadqiqotchilarni almashish yo'nalishi bo'yicha ikki tomonlama kelishuvlar sonini ko'paytirish.
  - Talabalar va aspirant-izlanuvchilar uchun stajirovka, qo'shma ilmiy-tadqiqot dasturlarini yaratish.
- 5) **Universitetlarning ilmiy bazasini mustahkamlash**
  - Mintaqaviy loyihalar, shu jumladan, barqaror rivojlanish, raqamlashtirish va energetika sohasida ishlash uchun universitetlar qoshidagi ilmiy-tadqiqot markazlarini tashkil etish.
  - Turkman tadqiqotchilarini xalqaro anjumanlar va nashrlarda ishtirok etishga rag'batlantirish.
- 6) **Inklyuziv ta'lim**
  - aholining barcha guruhlari, shu jumladan nogironlar uchun qulay bo'lgan ta'lim dasturlarini ishlab chiqish.
  - Onlayn platformalar orqali oliy ta'limga kirish imkoniyatini kengaytirish.
- 7) **Ta'limni raqamlashtirish va sun'iy intellekt (AI)dan foydalanish**

- Ta'limda qulaylik va moslashuvchanlikni oshirish uchun elektron ta'lim platformalari, raqamli darsliklar va interaktiv vositalarni joriy etish.
  - Markazlashtirilgan raqamli tizimlardan foydalangan holda qabul qilish, talabalar ish faoliyatini kuzatish va hisobotlarni o'z ichiga olgan boshqaruv jarayonlarini avtomatlashtirish.
  - Ta'lim muassasalarini zamonaviy IT-infratuzilma, shu jumladan kompyuterlar, yuqori tezlikdagi internet va virtual laboratoriyalar bilan jihozlash.
  - Talabalar uchun moslashtirilgan o'quv yo'llarini yaratish uchun sun'iy intellektdan foydalangan holda moslashuvchan o'quv platformalarini ishlab chiqish.
  - Raqamli savodxonlik, dasturlash va ma'lumotlarni tahlil qilish ko'nikmalarini oshirish maqsadida talabalar va o'qituvchilar uchun o'quv dasturlarini tashkil etish.
  - Ta'lim natijalarini kuzatish, ishlash tendentsiyalarini bashorat qilish va yaxshilash uchun joylarni aniqlash uchun AI va ma'lumotlar tahlilidan foydalaning.
  - Raqamli ta'lim tashabbuslari, shuningdek, Erasmus+ va mintaqaviy hamkorlikda ishtirok etish orqali xalqaro hamkorlikni rivojlantirish.
  - Sohada innovatsiyalarni rivojlantirish uchun AI, raqamli o'quv muhiti va ta'lim texnologiyalariga yo'naltirilgan startaplar va loyihalarni qo'llab-quvvatlash.
- 8) **Yosh avlod vakolatlarini kengaytirish.** Mintaqaviy hamkorlik doirasida yoshlarni ta'lim sohasida har tomonlama qo'llab-quvvatlash. Iqtidorli yoshlarni izlash, ularni qo'llab-quvvatlash va rag'batlantirish, ta'lim-tadqiqot-mehnat aloqalarini takomillashtirib borish muhim.
  - 9) **Ta'limda raqamlashtirish jarayoniga ko'maklashish.** Elektron ta'lim va masofaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalangan holda ta'lim dasturlarini amalga oshirish. Kompyuter texnologiyalarini rivojlantirish va ta'lim tizimini raqamlashtirish. Ta'limning barcha bosqichlarida yuqori sifatli ma'lumot bilan ta'minlash, ta'lim xizmatlari va uslublarning mazmunini boyitish hamda sifatini oshirish.
  - 10) **Ta'limda inklyuzivlik va yashil siyosat.** Yanada inklyuziv o'quv dasturini ishlab chiqishni o'rganish imkoniyatini qo'lga kiritish. Ta'lim tizimida yashil siyosatni ilgari surish. Turkmanistonda gender tenglik tamoyillarini integratsiyalash, iqlim o'zgarishi tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash va ta'lim muassasalari orqali sog'lom turmush tarzini targ'ib qilishga qaratilgan holda Turkmanistonda ta'lim dasturlarini takomillashtirish.
  - 11) **Mintaqaviy institutlararo hamkorlik.** Institutlararo hamkorlik va sheriklik an'anaviy institutsional yondashuvlarni ishlab chiqish va diversifikatsiya qilishda fundamental rol o'ynaydi. Mavjud amaliyotlarni umumlashtirish va tadqiqotlarni ko'p ishlaydigan muassasalar bilan institutlararo hamkorlik va hamkorlikni mustahkamlash va qo'llab-quvvatlash bo'yicha kelajakdagi strategiyalarni o'rganish.
  - 12) **indekslangan nashrlar (Scopus, Web of Science) sohasida Markaziy Osiyo mamlakatlari oliy ta'lim muassasalarining nashrlar bilan hamkorligini amalga oshirish;** qo'shma xalqaro konferentsiyalarni o'tkazish, mintaqaning oliy ta'lim muassasalarining eng ommabop dunyo reytinglari (WU, QS Ranking va boshqalar) o'rin o'rnatishiga hissa qo'shish;
  - 13) **Tadqiqotlar va kibernetika sohasida mintaqaviy hamkorlikni rivojlantirish;** kibernetikadagi yangi sohalarni olish va profilaktikasi, erta aniqlash, ularga qarshi kurashish vositalarini ishlab chiqishni hamda ushbu sohada yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlashni ko'zda tutuvchi xalqaro grant va loyihalarni birgalikda ishlab chiqish.
  - 14) **Barqarorlik va uzoq muddatli strategiyalar.** Erasmus+ loyihalarining mintaqaviy rivojlanishga uzoq muddatli ta'sirini ta'minlash strategiyalarini, jumladan, moliyalashtirilgan tashabbuslar tugagandan so'ng hamkorlikni davom ettirish rejalarini ishlab chiqish.
  - 15) Talabalar va o'qituvchilarning harakatchanligini qo'llab-quvvatlash. Mintaqalar o'rtasida talabalar va o'qituvchilar almashinuvini osonlashtiradigan rivojlanish dasturlari. Bunga

stipendiyalar, sayohatlarni moliyalashtirish va madaniy tadbirlar kiradi.

- 16) **Ishtirokchilarning fikr-mulohazalari va ishtiroki.** Loyiha ishtirokchilaridan ularning ehtiyojlari va umidlarini baholash uchun doimiy ravishda fikr-mulohazalar olish, bu dasturlarni moslashtirishga va ularning sifatini oshirishga yordam beradi.

O'ZBEKISTON

Joriy yilda O'zbekiston Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi (OTFIV) tomonidan ta'lim muassasalari va vazirlik funksiyalari uchun hujjatlarni rasmiylashtirish maqsadida to'rtta ilg'or axborot tizimi muvaffaqiyatli joriy etildi. Bundan tashqari, oltita davlat xizmati yagona interaktiv portalga integratsiyalashtirildi, bu qulaylik va samaradorlikni oshiradi. Yuqori, o'rta maxsus va kasb-hunar ta'limi sohalarida o'qishga kirish va qayta baholash tartiblarini optimallashtirish uchun vazirlik hujjatlarni onlayn ravishda taqdim etish imkonini beradigan oltita axborot tizimini takomillashtirdi. Qat'iy baholash qabul mezonlariga, operatsion standartlarga va barcha tegishli jarayonlarning uzluksiz ishlashiga qat'iy rioya qilishni ta'minladi. Ushbu sa'y-harakatlar OTFIV-ga 2023-yil o'rta yilgi raqamli transformatsiyani baholashda yuqori darajadagi "yashil" reytingni berdi, bu boshqa vazirliklar orasida etakchiligini aks ettiradi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-158-158-sonli Farmoni bilan 2023-yil 11-sentyabrda tasdiqlangan "O'zbekiston – 2030" strategiyasiga muvofiq, "Xalqqa e'tibor va sifatli ta'lim yili" doirasida sezilarli yutuqlarga erishildi. Strategiya shaxslarning imkoniyatlarini kengaytirish, iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish, ekologik barqarorlikni rivojlantirish, qonun ustuvorligini ta'minlash va milliy xavfsizlikni ta'minlashga urg'u beradi. Asosiy tashabbuslar quyidagilardir:

- *Mustahkamlangan maktab ovqatlanish dasturlari va ixtisoslashgan o'quv kurslari orqali sifatli ta'lim olish imkoniyatini oshirish.*
- *muhtoj oilalar uchun maqsadli sog'liqni saqlash choralari va ijtimoiy qo'llab-quvvatlash xizmatlarini amalga oshirish orqali ijtimoiy-iqtisodiy tafovutlarni bartaraf etish.*
- *Maxsus imkoniyatlarni kengaytirish dasturlari orqali ijtimoiy jihatdan zaif sharoitlarda ayollarni huquq va imkoniyatlarini kengaytirish.*
- *Iqtisodiy choralarni kuchaytirish uchun operatsion samaradorlikni ta'minlash va soliq qonunbuzarliklari uchun o'z vaqtida jarimalarni qo'llash orqali boshqaruvni kuchaytirish.*

Ushbu tashabbuslar, shuningdek, raqamli transformatsiya muammolarini hal qilish va "O'zbekiston – 2030" vizyonining strategik maqsadlarini ilgari surish bilan bir qatorda barqaror rivojlanish, tenglik, ijtimoiy ta'sir va samarali boshqaruvni rag'batlantirish kabi keng maqsadlarga mos keladi.

Mintaqaviy oliy ta'lim sohasidagi dolzarb muammolar va ularni hal etishning professional mexanizmlari

Sifatli ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytirish

BMTning Barqaror rivojlanish maqsadlariga (BRM) muvofiq stipendiya dasturlarini kengaytirish, nogiron talabalar uchun inklyuziv infratuzilma va moslashuvchan o'qitish metodologiyalarini ishlab chiqish va kam ta'minlangan mintaqalarda xabardorlikni oshirish uchun maqsadli targ'ibot kampaniyalarini amalga oshirish.

Akademiya va sanoat o'rtasidagi tafovutni bartaraf etish

Davlat-xususiy sheriklik orqali oliy muhandislik maktablarini tashkil etish, bitiruvchilarni ish bilan ta'minlash uchun sanoat talablariga mos keladigan akademik dasturlarni ishlab chiqish va soha mutaxassislarini o'quv dasturlarini ishlab chiqish va mentorlik tashabbuslariga faol jalb qilish.

Oliy ta'limning raqamli transformatsiyasi

Ta'lim jarayoni samaradorligini, bilimlarni baholashning xolisligini oshirish, ilg'or axborot

texnologiyalariga asoslangan va sun'iy intellekt rivojlanishini hisobga olgan holda bilimlarni har qanday joyda va umr bo'yi o'rganish maqsadida oliy ta'limni raqamlashtirish strategiyasini ishlab chiqish.

Tadqiqotlar va xalqaro reytinglarni rivojlantirish

Ilg'or ilmiy muassasalarni ishlab chiqish, Scopus va Web of Science tomonidan indekslangan yuqori samarali jurnallarda nashr etishni rag'batlantirish va o'qituvchilar va tadqiqotchilar uchun ilmiy tadqiqotlar, tadqiqot etikasi va nashr etish bo'yicha maxsus mashg'ulotlar o'tkazish.

Umr bo'yi ta'lim olish (uzoq yillik ta'lim barcha ta'lim bosqichlarida) va jamiyatga ta'sir ko'rsatish

Malakaga asoslangan sertifikatlash dasturlarini taklif qilish, innovatsion markazlar va universitet asosidagi inkubatorlar orqali tadbirkorlikni rag'batlantirish va barqarorlik va sog'liqni saqlash kabi mintaqaviy muammolarni hal qilish uchun jamoatchilik bilan ishlash loyihalarini amalga oshirish uchun maxsus umr bo'yi ta'lim markazlarini tashkil etish.

Boshqaruv va yetakchilikni kuchaytirish

Akademik etakchilik lavozimlari uchun shaffof va xizmatga asoslangan saylov jarayonlarini qabul qilish, boshqaruv va strategik rejalashtirishga yo'naltirilgan ixtisoslashgan etakchilik o'quv dasturlarini taqdim etish va qaror qabul qilish jarayonlarida talabalarning mazmunli ishtiroki mexanizmlarini institutsionalizatsiya qilish.

Barqarorlik va yashil amaliyotlarni rag'batlantirish

Barqarorlik tamoyillari va ekologik ta'limni akademik o'quv dasturlariga kiritish, suv va chiqindilarni boshqarish tizimlarini aqlli texnologiyalar bilan modernizatsiya qilish va ekologik toza amaliyotlar va uglerod izlarini kamaytirishni himoya qilish uchun o'quv dasturlari va konferentsiyalarni tashkil etish.

Xalqaro mobillik va hamkorlikni kengaytirish

Qo'shma daraja dasturlarini tashkil etish, talabalar va xodimlarning harakatchanligi imkoniyatlarini akademik va kasbiy rivojlanish rejalariga integratsiyalash, Erasmus+ va boshqa mobillik dasturlarida ishtirok etish uchun mablag'larni ko'paytirish maqsadida xalqaro universitetlar bilan hamkorlik aloqalarini kuchaytirish.

O'z-o'zini boshqarish orqali talabalarning huquq va imkoniyatlarini kengaytirish

Institutsional masalalar bo'yicha qaror qabul qilish vakolatiga ega bo'lgan kuchli talabalar kengashlarini tashkil etish, asosiy boshqaruv qo'mitalariga talabalar vakillarini kiritish va talabalar avtonomiyasi va hisobdorligini rivojlantirish uchun etakchilikni rivojlantirish dasturlarini amalga oshirish.

Mintaqaviy ijtimoiy-iqtisodiy muammolarni hal qilish

Mintaqaviy tafovutlarni bartaraf etish, mahalliyashtirilgan echimlarni yaratish uchun manfaatdor tomonlarni qamrab oladigan seminarlar tashkil etish va ta'lim tashabbuslarini mintaqaviy ijtimoiy-iqtisodiy maqsadlar bilan moslashtirish uchun ma'lumotlarga asoslangan strategiyalardan foydalanish uchun Oliy ta'limda salohiyatni oshirish (CBHE) loyihalarini ishlab chiqish va amalga oshirish.

Maxsus kurslarni amaliyotga joriy qilish (huquqiy maqomini belgilagan holda)

Ilmiy dasturlarning bir qismi sifatida maxsus kurslarning guvohnomalarni rasmiy ravishda tan olish uchun normativ-huquqiy bazani ishlab chiqish, hamkorlikdagi o'rganish va interaktiv kontentni etkazib berishni yaxshilash maqsadida sanoat bilan hamkorlik qilish.

Oliy ta'lim integratsiyasini tartibga solish

sun'iy intellektning oliy ta'limga integratsiyasini tartibga soluvchi milliy kontseptsiya va qoidalarni ishlab chiqish. Ta'limda generativ AI (GenAI) dan axloqiy va samarali foydalanish uchun milliy me'yorlar (qoidalar) va siyosatlarni yaratish.

Biz bilan hamkorlik qiling

Biz oliy ta'limni rivojlantirish bo'yicha barcha manfaatdor tomonlarni hamda Qozog'iston, Qirg'iziston, Tojikiston, Turkmaniston va O'zbekiston oliy ta'lim vazirliklarini ushbu tavsiyalarni amalga oshirish uchun muvofiqlashtirilgan choralar ko'rishga chaqiramiz. O'zaro hamkorlik Oliy ta'lim sohasidagi Erasmus+ va boshqa dasturlar doirasida barqaror yechimlarga erishish negizi hisoblanadi.